

Proces certyfikacji w gospodarstwie ekologicznym.

Funkcjonowanie systemu kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym jest podstawowym gwarantem dla konsumenta, że środki spożywcze znajdujące się na rynku wyprodukowane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego i są wolne od zakazanych substancji chemicznych, a podczas ich produkcji nie stosowano niedozwolonych nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, organizmów zmodyfikowanych genetycznie (*MRiRW*). W przypadku wątpliwości lub zastrzeżeń dotyczących produktów ekologicznych, informację w tym zakresie należy przekazać do upoważnionej jednostki certyfikującej lub Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

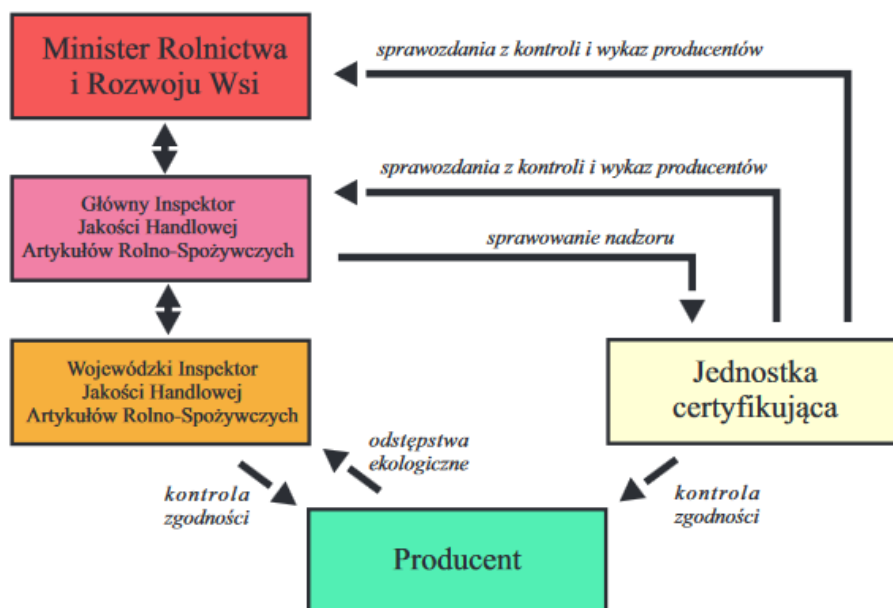
SYSTEM KONTROLI I CERTYFIKACJI

System kontroli i certyfikacji w Polsce stanowią:

- 1) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**, jako organ upoważniający jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów,
- 2) Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych** sprawuje nadzór nad jednostkami certyfikującymi oraz nad produkcją ekologiczną, współpracując przy tym m.in., z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Inspekcją Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
- 3) Polskie Centrum Akredytacji** - organ akredytujący jednostki certyfikujące,
- 4) Upoważnione jednostki certyfikujące** akredytowane w zakresie rolnictwa ekologicznego.

Obowiązki jednostki certyfikującej:

- przeprowadza fizyczną kontrolę wszystkich producentów ekologicznych przynajmniej raz w roku,
- Pobiera próbki i poddaje ich analizie celem wykrycia pozostałości środków niedozwolonych w produkcji ekologicznej przynajmniej u 5% liczby producentów podlegających ich kontroli,
- Pobiera próbki w każdym przypadku stwierdzenia podejrzenia stosowania środków niedozwolonych w rolnictwie ekologicznym,
- Sprawdza technologię produkcji czy jest zgodna z zasadami rolnictwa ekologicznego określonymi w przepisach prawa,
- Po każdej ww. kontroli sporządzony jest protokół kontroli, w której opisany jest stan faktyczny w kontrolowanej jednostce (np. stwierdzone nieprawidłowości)
- wydaje świadectwa/certyfikaty każdemu podmiotowi, który podlega ich kontroli i który spełnia w obszarze swej działalności wymogi określone w przepisach o rolnictwie ekologicznym,
- prowadzi wykaz zawierający nazwy i adresy podmiotów gospodarczych objętych kontrolą i posiadających certyfikat .

Podsumowując, jednostki certyfikujące kontrolują producentów rolnych, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nadzoruje jednostki certyfikujące, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawuje nadzór nad Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i upoważnia jednostki certyfikujące, zaś Polskie Centrum Akredytacji akredytuje jednostki certyfikujące.

OKRES KONWERSJI

Zanim rolnik nabędzie prawo znakowania swoich płodów rolnych unijnym logiem produktów ekologicznych, musi przejść tzw. okres konwersji. Konwersja to okres przestawiania gospodarstwa z systemu konwencjonalnego na system ekologiczny. W tym okresie prowadzone jest gospodarowanie wg zasad rolnictwa ekologicznego pod nadzorem jednostki certyfikującej, bez prawa znakowania produktów jako ekologiczne, ale ze wsparciem finansowym dla produkcji.

Okres konwersji ma przyczynić się do rozkładu pozostałości stosowanych uprzednio środków agrochemicznych i służyć osiągnięciu równowagi ekologicznej w gospodarstwie.

Konwersja rozpoczyna się w momencie przystąpienia gospodarstwa do systemu kontroli:

- dla upraw rocznych trwa 24 miesiące poprzedzające siew roślin, których plon może uzyskać status produktu ekologicznego (także 24 miesiące poprzedzające zbiór pasz z trwałych użytków zielonych);
- dla upraw wieloletnich trwa 36 miesięcy poprzedzających zbiór produktów ekologicznych (sady, plantacje jagodowe, winnice, chmielniki).

Jeśli jednostka certyfikująca stwierdzi, że proces konwersji się zakończył, to gospodarstwo takie uzyskuje miano certyfikowanego z prawem do sprzedaży z unijnym logo produktów ekologicznych (fot.1).

W celu uzyskania certyfikatu wymagane jest przestrzeganie okresu przestawiania, w którym należy stosować się do zasad produkcji ekologicznej.

Jednostka certyfikująca może podjąć decyzję o skróceniu lub wydłużeniu okresu przestawiania, po zapoznaniu się z opinią właściwej instytucji.

Kontrola na gospodarstwie przeprowadzana przez uprawnionego inspektora, odbywa się minimum raz w roku.

Okres przestawiania gospodarstwa rozpoczyna się od dnia zgłoszenia gospodarstwa do systemu produkcji ekologicznej.

Aby produkcja zwierzęca mogła być uznana za ekologiczną, najpierw powierzchnia paszowa musi przejść okres przestawiania (2 lata). Następnie jeśli zwierzęta te będą żywione paszami pochodzącymi z tych gruntów, to produkty pochodzenia zwierzęcego, typu mleko, jaja, mięso będą miały miano ekologicznych.

Dla nieprzeżuwaczy okres przestawiania pastwisk, otwartych zagród lub wybiegów można skrócić do 1 roku lub do 6 m - jeżeli na gruntach tych w przeszłości nie stosowano niedozwolonych środków produkcji. Odstępstwo to wymaga zatwierdzenia właściwego organu.

Obecnie w Polsce kontrolą i certyfikacją zajmuje się 11 upoważnionych jednostek certyfikujących (wykaz dostępny na stronie: <http://www.minrol.gov.pl/Jakosc-zywnosci/Rolnictwo-ekologiczne/Kontrola-i-certyfikacja>). To rolnik wybiera jednostkę certyfikującą, która dokona kontroli.

PIERWSZY KROK W KIERUNKU CERTYFIKACJI

Pierwszym drukiem, jaki należy wypełnić, przystępując do systemu kontroli, jest **druk zgłoszenia podjęcia działalności ekologicznej**, dostępny na stronie IJHARS, jak i jednostek certyfikujących. Formularz ten należy przesłać do jednej z jednostek certyfikujących i poczekać na odesłanie pozostałych dokumentów.

Wszystkie etapy produkcji, przetwórstwa, paczkowania, znakowania i dystrybucji żywności są objęte systemem kontroli nadzorowanym przez odpowiednie organy państwa na poziomie krajowym, te z kolei sprawdzane są przez odpowiednie służby kontrolne UE. Każdy z producentów ekologicznych musi znajdować się pod kontrolą w ramach tego systemu. Ustanowiony w Polsce

system kontroli produktów rolnictwa ekologicznego pozwala zatem na pełną identyfikowalność każdego produktu na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji.

Więcej informacji o rolnictwie ekologicznym można uzyskać na stronie:

<http://podr.pl/doradztwo/produkcja-ekologiczna/>

The image shows a screenshot of a web browser displaying the website [www.podr.pl/doradztwo/produkcja-ekologiczna/](http://podr.pl/doradztwo/produkcja-ekologiczna/). The browser's address bar shows the URL and the page title "Produkcja ekologiczna - PODR". The website content includes a navigation menu on the left with items like "Strona", "Targi i targowiska", "Relacje", "Wydarzenia", "Kontakt", "Wydawnictwa", "Integracja (dotyczy Rosji)", "Planuj Ogród", "Pomocnik Certyfikacji", "Pracodawca", "Stacja Radość", "Stacja Edukacji i Rozrywki", "Baza gospodarki ekologicznej", "Prasa", "Ciepłota", "WCOB - Innowacje", "Wideo", "Zestawienie", "Stargi i targowiska", and "Zestawienie ofert". The main content area features a European Union flag with the text "Produkcja ekologiczna" circled in red, a "BIO POMORZE" logo, and a section for "Programy dot. produkcji ekologicznej" with a red arrow pointing to a link. A calendar on the right shows the month of July 2015. On the left side of the screenshot, there is red text: "www.podr.pl/doradztwo/produkcja-ekologiczna/" and brown text: "Do pobrania skrypt: Zasady realizacji działania „Rolnictwo Ekologiczne” W PROW 2014-2020".

Opracowała: Agnieszka Jereczek